

УЧАСТЬ / НЕУЧАСТЬ СТУДЕНТІВ У ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ В УКРАЇНІ: МОТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті проаналізовано причини активності та пасивності студентів під час виборчих кампаній в Україні. Охарактеризовано мотиви політичної поведінки студентів та шляхи підвищення активності.

Ключові слова: мотиви участі, вибори, політична участь, політичні технології, політична культура, політичне маніпулювання.

Abstract

The article analyzes the causes of students' activity and passivity during election campaigns in Ukraine. The motives of students' political behavior and ways to increase their activity are described.

Keywords: motives for participation, elections, political participation, political technologies, political culture, political manipulation.

Молодь, як суб'єкт і об'єкт політики і соціокультурних відносин, відображає у своїй життєдіяльності особливості еволюції політичної системи України та її культури. Рівень залучення молоді до політичного життя, засвоєння молодими людьми політичних прав і практик, їх реалізації (які забезпечують прийняття певних політичних рішень) визначають стійкість розвитку соціуму, тому що саме молоді належить формувати політичну еліту завтрашнього дня.

Нині спостерігається падіння політичної активності студентів, зменшення їх обізнаності та зацікавленості щодо участі у президентських виборах в Україні 2019 року. Тому актуальність теми дослідження обумовлена вивченням мотивації політичної участі / не участі студентів під час президентських виборів в Україні.

Відомо, що класичною теорією соціально-політичної активності визнана модель участі, створена С. Вербою і Н. Наєм [1]. Політична участь - це вплив громадян на функціонування політичної системи, формування політичних інститутів і процес вироблення політичних рішень. Політологи підкреслюють, що політична участь є інструментальною активністю, за допомогою якої громадяни намагаються впливати на уряд таким чином, щоб уряд робив бажані та необхідні для них дії. Соціально-політичною активністю є діяльність соціальних груп або індивідів, пов'язана з формулюванням і виразом власних потреб та інтересів, з прагненням змінити існуючий політичний або соціально-економічний порядок і відповідні політичні інститути [2, с. 168].

Політична поведінка, зокрема, участь / не участь, є мотивованим процесом, що пов'язана зі специфікою політичної сфери, знаннями, традиціями, особливостями менталітету. Іншими словами, політична активність чи пасивність залежить від політичної свідомості [3].

На сьогодні у політичній думці є кілька підходів для пояснення феномену політичної участі. На разі є такі напрямки: економічний, соціологічний, психологічний. Часто має місце їх інтеграція, комплексне використання з метою отримання уявлення про поведінку виборця. Нагадаємо, що до політичного участі належать: електоральна поведінка (дії з делегування повноважень); активістська діяльність, спрямована на підтримку кандидатів і партій у виборчих кампаніях; відвідування мітингів; участь у демонстраціях; участь у діяльності партій і груп інтересів.

Аналізуючи участь студентської молоді у виборчих кампаній, звернемося до статистичних даних. У президентських виборах 2014 року взяло участь лише 44% молоді у віці 18-29 років. Це означає, що на 27% менше, ніж на виборах 2004 року. Результати опитування також вказують на те, що українська молодь стає байдужою до політичних процесів своєї держави. Згідно з висновками

дослідження «Українське покоління Z: цінності та орієнтири», проведеного у 2017 р. Центром «Нова Європа», Фондом імені Фрідріха Еберта і соціологічною компанією GfK Ukraine, 65% опитаної молоді взагалі не цікавиться або скоріше не цікавиться політикою [4].

Але, попри те, що багато українських студентів не беруть участь у виборах і часто бажає триматися осторонь політики, вони неодноразово демонстрували громадянську активність. Лише згадати події у 2004 і 2013–2014 рр., які почалися саме із студентських протестів. Тому можна сказати, що молодь має можливість вплинути на результати президентських виборів та великий потенціал. Якщо на початку 2018 р. лише 23% молодих українців мали намір взяти участь у голосуванні, а 38% заявляли, що найімовірніше проголосують, то в січні 2019 р. вже 39% і 36% відповідно [5].

Головними причинами не участі у президентських виборах студенти називають: обіцянки політичних кандидатів, які не виконуються, розчарування у політичній системі, яка склалась у державі та ін..

Розглядаючи мотиви участі / не участі студентів у президентській кампанії в Україні 2019 р., наведемо декілька причин недовіри кандидатам і виборам в цілому:

1. Велика кількість кандидатів у президенти, що плутає виборців, маніпулює їх свідомістю.
2. З кожним роком все більша доля розчарувань в обіцянках, які не виконуються. Йдеться про необхідність відпрацювання механізму політичної відповідальності.
3. Велика кількість «брудних» політичних технологій, які більшість кандидатів застосовують проти опонентів. Створюється уявлення, що всі політики не достойні.
4. Велику роль відіграють ЗМІ, які нав'язують певні іміджі, створюють штучні події, маніпулюють свідомістю. Високий рейтинг В. Зеленського, зокрема, серед молоді, свідчить про легковажне ставлення до політики, курсу держави. Студенти готові віддати голоси представнику шоу бізнесу, не замислюючись про формування його команди, уряду, майбутнє держави.

5. Низька обізнаність молоді у політичних процесах через скорочення соціально-гуманітарних дисциплін, на яких вивчалися політичні явища і процеси.

Отже, студенти України посідають важливу роль у політичному житті країни, але важливо не лише активізувати їх політичну поведінку, але й вплинути на усвідомлення їх вибору. Потрібно підвищувати рівень політичної культури і свідомості, щоб не лише студенти брали участь у виборах, але й впливали на прийняття важливих політичних рішень на всіх державних рівнях. Важливо проводити просвітницькі заходи, створювати можливості для молодих людей особисто долучатися до політики через програми стажувань у командах політиків, політичних організаціях тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Verba S., Nie N.H. Participation in America. N.Y., 1972.
2. Денисюк С., Корнієнко В., Слободянюк А. «Персоніфікація» vs «репутація» у політичному контексті математичного моделювання виборчих переваг. *European Political And law Discourse*. 2016. Vol. 3, iss. 2. P. 165-171.
3. Денисюк С. Г. Ментальна природа сучасної політичної комунікації. *Політологічний вісник : збірник наукових праць*. Київ: ІНТАС, 2011. Вип. 56. С. 352-359.
4. Виші і вибори: як кандидати агітують студентів і чи законно це. *Радіо свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/yak-kandydaty-ahituyut-studentiv/29804463.html>.
5. Чому люди не ходять на вибори URL: <http://moyaosvita.com.ua/vidpovidy/chomu-lyudi-ne-xodyat-na-vibori/>

Мушинський Юрій Ігорович – студент групи ЕП-16б, факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: mushinskyura@gmail.com.

Денисюк Світлана Георгіївна – доктор політичних наук, професор кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com

Yuriy I. Mushinsky – student group EP-16b, faculty of infocommunications, radio electronics and nanoistems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: mushinskyura@gmail.com.

Denysiuk Svitlana G. – Doctor of Political Science, Professor of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com

